

Mišljenje Znanstvenog odbora za prehranu, alergene i hranu za posebne prehrambene potrebe Hrvatske agencije za hranu vezano za proizvod „Big boobs“ – guma za žvakanje zbog potencijalno štetnog učinka na zdravlje

Proizvod žvakaće gume „Big boobs“ dostavljen je na analizu u originalnoj ambalaži u Hrvatski zavod za javno zdravstvo kako bi mu se utvrdila zdravstvena ispravnost i temeljem toga izdala dozvola od strane Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi o stavljanju na tržište.

Analitičko izvješće s mišljenjem izdano je 05. prosinca 2006. godine u kojem je navedeno da se proizvod svrstava, sukladno odredbama članka 4. točka 10. Pravilnika o hrani za posebne prehrambene potrebe („Narodne novine“ broj 81/04), a

- temeljem naziva (big boobs – velike grudi) što mu je ujedno i namjena,
- temeljem sastava proizvoda (sadrži biljku *Pueraria mirifica*) – vidljivo iz deklaracije proizvoda,
- temeljem kategorizacije poduzeća koje je registrirano u kategoriji „zdravlje“, pobježe „zdravlje žene“,

u kategoriju dodataka prehrani, stoga je potrebno deklaraciju proizvoda uskladiti s odredbama članka 8. i članka 51. istog Pravilnika. Također, sastav proizvoda ne odgovara odredbama članka 51 prilog VII Pravilnika budući da sadrži biljnu vrstu koja se ne nalazi na listi dozvoljenih ljekovitih vrsta.

Sukladno navedenom Pravilniku, za stavljanje na tržište hrane za posebne prehrambene potrebe, što između ostalog uključuje i dodatke prehrani, potrebno je ishoditi rješenje Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi temeljem mišljenja Povjerenstva za dodatke prehrani i druge pripravke.

Nakon nešto više od sedam mjeseci proizvod potpuno istog izgleda, kako ambalaže tako i samog izgleda žvakaćih guma, i pod istim nazivom „Big boobs“, kao i podnaslovom „za ljepši spol“, a koji nedvojbeno upućuje na njegov učinak, pojavio se na hrvatskom tržištu, međutim, među sastojcima proizvoda koji su navedeni na deklaraciji ovaj puta nema biljke *Pueraria mirifica*.

Sukladno Pravilniku o općem deklariranju ili označavanju hrane („Narodne novine“ broj 114/04, 34/05), članak 3., veza Zakon o hrani („Narodne novine“ broj 46/07) članak 14., točka 3b i 4c te članak 17. točka 2., isticanje karakteristika hrane, pripisivanje učinaka, stvaranje zablude i reklamiranje hrane obmanjuje potrošače te se stoga takva hrana smatra zdravstveno neispravnom. Temeljem postojeće deklaracije, spomenuti proizvod koji je na tržištu nema niti jednu sastavnicu (aktivnu komponentu) koja bi ukazivala na to da djeluje na povećanje grudi.

Biljka *Pueraria mirifica* (ili *kwao krua* kako ju nazivaju u Tajlandu) raste u sjevernim krajevima Tajlanda. Znanstvenim istraživanjima provedenim u različitim zemljama potvrđena je njezina učinkovitost zbog sadržaja fitosterola miroestrola i deoksimiroestrola, koji se razlikuju od ostalih poznatih fitosterola jer imaju jače estrogeno djelovanje te koji su promotori mamogenskih i estrogenskih efekata na drugim tkivima

kao što su maternica, jajnici i koža. Strukture su im slične estradiolu, glavnom estrogenu u ženskom tijelu.

Izoflavoni iz biljke *Pueraria mirifica* pomažu pri liječenju kardiovaskularnog sustava, prostate te poboljšavaju izgled grudi i kože. Međutim, njihova primarna primjena je u očuvanju dugoročno lijepog izgleda kod žena.

Istraživanja su potvrdila da ti spojevi potencijalno pomažu i pri sprečavanju nastanka raka grudi, olakšavanju predmenstrualnog sindroma, pomažu kod osteoporoze, reguliranja krvnog tlaka i kolesterola u krvi.

Ekstrakcijom suhog korijena biljke u obliku praškastog pripravka ova biljka se može koristiti kao dodatak prehrani. U tekućem obliku koristi se u kozmetičkoj industriji.

Slijedom navedenog, a temeljem zahtjeva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Klasa 541-01/07-02/10, Urbroj: 534-08-01/8-07-2 od 30. srpnja 2007. godine vezano za proizvod „Big boobs“-guma za žvakanje koja se trenutno nalazi na tržištu (bez istaknute biljke na deklaraciji), mišljenje Znanstvenog odbora za prehranu, alergene i hranu za posebne prehrambene potrebe Hrvatske agencije za hranu može se sažeti kako slijedi:

- 1. Proizvod koji svojim nazivom ili isticanjem učinaka na zdravlje koje nema na osnovu čega istaknuti kao i davanjem hrani posebnih karakteristika u odnosu na svu istovrsnu hranu koja također ima te karakteristike (žvakaće gume) dovodi potrošače u zabludu smatra se zdravstveno neispravnim proizvodom, te se kao takav se ne smije nalaziti na tržištu.**
- 2. U nedostatku odgovarajućih studija za cjelovitu procjenu rizika za zdravlje vezano uz konzumiranje onih vrsta hrane koje sadržavaju biljku *Pueraria mirifica*, odnosno njezine aktivne komponente, ista se smatra neprihvatljiva jer predstavlja rizik za zdravlje.**